

מסע האי המטחון:
קריאה ב'לכריה השני'

מבט d

פרופ' נועם מלרתי
וטחן אור, אור

מבט כללי

□ חטיבה א: פרקים ט-יא

- [א.1] ט 8-1: חורבן אלוים
- [א.2] ט 17-9: יוזה אירושלים
- [א.3] י 2-1: בקשת שם (?)
- [א.4] י 12-3: ניצחון במלחמה וקיבוץ נדחי ישראל
- [א.5] יא 3-1: חורבן אדירים
- [א.6] יא 17-4: נבואת הרוצים, חלק א

[3.a] לכריה ' 1-2

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש יהוה עשה חזיזים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב
בשדה: 2 כי התרפים דברו-און והקוסמים חזו שקר וחלמות השוא ידברו הבל ינחמון
על-כן נסעו כמו-צאן יענו כי-אין רעה:

מצוץ נסמכה נבואה לו לקודמתה?

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש יהוה עשה חזיזים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב
בשדה: 2 כי התרפיה דברו-און והקוסמים חזו שקר וחלמות השוא ידברו הבל ינחמון
על-כן נסעו כמו-די-אין רעה:

אברהם כהנא (תר"ץ): שני הפסוקים א'-ב', אע"פ שהם נראים נבואה בפני עצמה, שכוונתה לזרז את שומעיה, שיהיו מבקשים מטר מה', מהתרפים והקוסמים, עכ"פ הסמיכם הסדרן לסוף פרק ט מחמת שפרק ט מסיים בברכת האדמה, שפעולתה נראית בפני בחורים ובתולות, ופסוקים אלו תחלתם שייכת גם היא לפי תכנה לענין הפראת האדמה ע"י גשמים [...]

נאמנים

[מתן דע ווארט]

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש יהוה עשה חזיונים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב בשדה:

[כולחני ווארט]

2 כי התרפים דברו-און והקוסמים חזו שקר וחלמות השוא ידברו הבל ינחמו

[העם כצאן תואה]

על-כן נסעו כמו-צאן יענו כי-אין רעה:

קושי פרשני

[מתן דעט ווארט]

1 שאלו מיהוה מטל בעת מלקוש יהוה עשה חזיונים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב בשדה:

[כולחני ווארט]

2 כי התרפים דברו-און והקוסמים חזו שקר וחלמות השוא ידברו הבל ינחמון

[העט כזאן תואה]

על-כן נסעו כמו-צאן יענו כי-אין רעה:

קושי פרשני

[מתן pes וצוד]

1 שְׁאֵלוּ מִיְהוָה מָטֵר בְּעֵת מַלְקוֹשׁ יְהוָה
בַּשָּׂדֶה:

[כולחני עווא]

2 כִּי הִתְרַפִּים דְּבַר-וְאֶזְרוּ וְהִקְוִים חַזוֹ
[הצט כצאן תואה]

עַל-כֵּן נִסְעוּ כְּמוֹ-צֹאן יַעֲנֵנוּ כִּי-אֵין רַעָה:

ב
ראב"ע מ'ד' תלמידי
ומה שאמר "בעת מלקוש", שהוא
המטר האחרון שהוא בימי ניסן,
כלומר: אפילו באחרונה אם יצטרכו
למטר, יתן להם מטר ויגדל העשב
מהרה. [...] "לאיש עשב בשדה":
לכל אחד מהם יתן לו עשב בשדהו.

קושי פרשני

[מתן pes וצוק]

1 שֶׁאֵלֹוּ מִיְהוָה מָטַר בְּעֵת מַלְקוֹשׁ יְהוָה
בַּשָּׁדָה:

[כולחני עווא]

2 כִּי הִתְרַפִּים דְּבָרוֹ-אֶזְרוֹן וְהַקּוֹסְמִים חָזוּ

[הצט כצאן תואה]

עַל-כֵּן נִסְעוּ כְּמוֹ-צֹאן יַעֲנֵנוּ כִּי-אֵין רַעָה:

וב

כרנק כולק, 'עולמ
התנ"ק'

הנביא קורא לעם לבקש (לשאול) מן האל שיוריד מטר אפילו בזמן הגשם המאוחר. יש חוקרים שהציעו לתקן: "מטר בעתו ומלקוש" במקום "מטר בעת מלקוש".

קושי פרשני

[מתן דעט ווארט]

1 שאלו מיהוה מטל בעת מלקוש יהוה עשה חזיונים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב בשדה:

[כולחני ווארט]

2 כי התרפים דברו-און והקוסמים חזו שקר וחלמות השוא ידברו הבל ינחמונו
[העט כזאן תואה]

על-כן נסעו כמו-צאן יענו כי-אין רעה:

האצרת האציה

[מתן אצא וצו]

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש יהוה עשה חזיזים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב בשדה:

וְחִלְמוֹת הַשָּׁמַיִם יִדְבְּרוּ הַבָּל יִנְחֶמוּן

עשה:

פוסוק הטעמים

שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש
יהוה עשה חזיזים
ומטר-גשם יתן להם
לאיש עשב בשדה:

פתרונות

[מתן דעת ואור]

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש יהוה בשדה:

כ' יוסף קרא
"שאלו מהי מטר בעת מלקוש":
שאלו מטר מאת הקדוש ברוך הוא
[...] "ומטר גשם יתן להם לאיש עשב
בשדה": והקדוש ברוך הוא ישמעם
ויתן להם מטר לכל איש ואיש שיש
לו שדה.

זוה:

פיסוק הטעמים
שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש
יהוה עשה חזיזים
ומטר-גשם יתן להם
לאיש עשב בשדה:

פתרונות

[מתן דעת ואור]

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש יהוה בשדה:

ב ראב"ז מ"ד ת"א
ומה שאמר "בעת מלקוש", שהוא המטר האחרון שהוא בימי ניסן, כלומר: אפילו באחרונה אם יצטרכו למטר, יתן להם מטר ויגדל העשב מהרה. [...] "לאיש עשב בשדה": לכל אחד מהם יתן לו עשב בשדהו.

זוה:

פיסוק הטעמים
שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש יהוה עשה חזיזים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב בשדה:

פתרונות

[מתן דעם ווארט]

1 שאלו מיהוה מטל בעת מלקוש יהוה עשה חזיזים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב בשדה:

חלוקה חלופית

שאלו מיהוה מטל / בעת מלקוש
יהוה עשה חזיזים / ומטר-גשם
יתן להם לאיש / עשב בשדה:

פיסוק הטעמים

שאלו מיהוה מטל בעת מלקוש
יהוה עשה חזיזים
ומטר-גשם יתן להם
לאיש עשב בשדה:

קושי פרשני

[מתן דעט ווארט]

1 שאלו מיהוה מטל בעת מלקוש יהוה עשה חזיונים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב בשדה:

[בולחני עווא]

2 כי התרפים דברו-און והקוסמים חזו שק

[העט כצאן תואה]

על-כן נסעו כמו-צאן יענו כי-אין רעה:

אכנולד אהרליק,

'מקרא כפולע' (1901)

והנה ידעת שיש במשמע "עניה" לשון

זמר [...] כן נאמר במקרא לקול

שמשמיעה החיה: "וענה איים

באלמנותיו" (ירמיה י"ג כ"ב). ונראה לי

שהיא עניה זו, ופירוש הדברים

בחבורם: נסעו כמו צאן הנותנות קול

כשאין רועה. וכן דרך הצאן.

קושי פרשני

[מתן דעם ווארט]

1 שאלו מיהוה מטל בעת מלקוש יהוה עשה חזיונים ומטר-גשם יתן להם לאיש עשב בשדה:

[כונחני עווא]

2 כי התרפים דברו-און והקוסמים חזו שק

[העם כזאן תואה]

על-כן נסעו כמו-צאן יענו כי-אין רעה:

אכנאד אהראיק,
'הצרות שולייט' (1912)

Aber auch יענו ist in ינעו zu ändern.

(=אך גם את "יענו" יש לשנות ל"ינעו").

מהלך רציוני

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש
יהוה עשה חזיזים ומטר-גשם
יתן להם לאיש עשב בשדה:

2 כי התרפים דברו-און
והקוסמים חזו שקר
וחלמות השוא ידברו
הבל ינחמון
על-כן נסעו כמו-צאן
יענו כי-אין רעה:

מהלך רציוני

יְרַמֶּה י' 13 || J א 16
לְקוֹל תְּתוֹ הַמּוֹן מִים בְּשָׁמַיִם
וַיַּעֲלֶה נְשָׂאִים מִקְצֵה אֶרֶץ (הָאָרֶץ)
בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה
וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאֲצֻרְתָּיו:
תְּהִי־אִם ק מ ל 8
הַמְכֻסָּה שָׁמַיִם | בְּעָבִים
הַמְכִּין לְאֶרֶץ מָטָר
הַמְצַמִּיחַ הָרִים חָצִיר:

1 שֶׁאֵלֹ מִיְהוָה מָטָר בְּעֵת מַלְקוֹשׁ
יְהוָה עֹשֶׂה חֲזִיזִים וּמְטַר-גֶּשֶׁם
יִתֵּן לָהֶם לְאִישׁ עֵשֶׂב בַּשָּׂדֶה:
2 כִּי הַתְּרַפִּים דְּבָרוּ-אֶזְרוֹן
וְהַקּוֹסְמִים חָזוּ שֶׁקָּר
וְחַלְמוֹת הַשּׁוֹא יִדְּבָרוּ
הַבֶּל יִנְחֲמוֹן
עַל-כֵּן נִסְעוּ כְמוֹ-צֹאן
יַעֲנוּ כִּי-אֵין רָעָה:

מהלך רציוני

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש
יהוה עשה חזיזים ומטר-גשם
יתן להם לאיש עשב בשדה:

2 כי התרפים דברו-און
והקוסמים חזו שקר
וחלמות השוא ידברו
הבל ינחמון
על-כן נסעו כמו-צאן
יענו כי-אין רעה:

יכניה י 22
היש בהבלי הגוים מגשמים
ואס-השמים יתנו רבבים
הלא אתה-הוא יהוה אלהינו
ונקוה-לך
כי-אתה עשית את-כל-אלה:

מהפך רציוני

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש
יהוה עשה חזיזים ומטר-גשם
יתן להם לאיש עשב בשדה:

2 כי התרפים דברו-און

והקוסמים חזו שקר
וחלמות השוא ידברו
הבל ינחמון

על-כן נסעו כמו-צאן

יענו כי-אין רעה:

מלכים א, כב 17

ויאמר (=מיכיהו הנביא למלך ישראל)
ראיתי את-כל-ישראל נפצים אל-ההרים
בצאן אשר אין-להם רעה

מהלך רציוני

1 שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש
יהוה עשה חזיזים ומטר-גשם
יתן להם לאיש עשב בשדה:

2 כי התרפים דברו-און
והקוסמים חזו שקר
וחלמות השוא ידברו
הבל ינחמון
על-כן נסעו כמו-צאן
יענו כי-אין רעה:

סיכום

- התוכן הרציוני: פולמוס נגד האלימות והכיוון
- רקע היסטורי: צמח
- צולט הדימויים: חקלאי - בצורת, שם, תבואה, רציית צאן